

Орієнтовні зразки рівня складності й обсягу диктантів для письмового іспиту з української мови при вступі до Ліцею імені Героїв Крут

Відкриття себе

Юність — це вік, коли людина робить одне з найвеличніших своїх відкриттів — відкриває саму себе. Відкриття самої себе — найпрекрасніше, що може відчути людина. У цих пошуках глибокий зміст: кожен може розкрити свої реальні, доти незнані можливості. Щоб виявити й використати їх, треба знайти себе, тобто вивчити й зуміти оцінити. Це дасть змогу «вибудувати» себе для життя на багато років уперед.

Здавалося б, приватне питання твого життя. Далєбі! Це актуальні питання сучасного суспільного життя, оскільки людині необхідна не лише оцінка себе самої з позицій соціального ідеалу, а й всемірне прагнення до нього. Юності притаманна віра в ідеальне, романтична відданість винятковому й незвичайному. Та чи замислювалися ви, що виняткове й незвичайне народжується незвичайними можливостями звичайних людей?

А як звичайні люди йдуть до незвичайного? Як вони стають богатирами, носіями могутнього інтелекту, моральної цільності?

За В. Пекелісом (131 слово)

Юність Богдана Хмельницького

Недалеко від міста Чигирин, над річкою Тясмином, під великим лісом притулився хутір Хмельницьких на ймення Суботів. Заснував його Богданів батько, Михайло. Ходили там табуни диких коней, сайгаків, турів. Далі, ближче до моря, випасали свої отари овець і табуни коней волохи, турки, татари.

Гарно було тут господарювати, але небезпечно. Михайло Хмельниченко поставив двір міцний, завів господарство, жив заможнo, у достатках. З дітей один тільки син Богдан Зиновій виріс. Меткий хлопець удався, сильний, як вогонь, скорий, розумний і дотепний, сміливий і завзятий.

Підучивши вдома, батько послав Богданка в Галичину, в колегію. Там учив він, окрім різних предметів, найбільше латинської мови, бо нею тоді всяке діловодство велося по судах, по урядах.

Тягло його на Дніпро, у безкраї, сповнені свободою степи. Пішов на Запорожжя, на Січ, бо там найліпше можна було навчитися воєнного ремесла, стати досвідченим вояком, нещадним до своїх ворогів.

(За М. Грушевським, 137 сл.)

Методика проведення диктанту традиційна. Спочатку вчитель читає весь текст, після чого не дає ніяких пояснень щодо його змісту, лексичного значення слів, правописних особливостей.

Після прочитання всього тексту читає перше речення, учні уважно слухають. Далі це речення диктується для запису частинами, як правило, один раз. Після того, як учні запишуть речення, учитель читає його повністю з метою перевірки. Таким чином диктується кожне речення тексту.

Учитель обов'язково вказує місце поділу тексту на абзаци. Після запису всього тексту він читає його ще раз, роблячи більш тривалі паузи між реченнями і надаючи змогу учням ретельно перевірити написане й виправити допущені помилки.

Диктант оцінюється однією оцінкою на основі таких критеріїв:

- орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково;
- повторювані помилки (в одному і тому ж слові, яке повторюється в диктанті кілька разів) вважаються однією помилкою; однотипні помилки (на одне й те саме правило), але у різних словах вважаються різними помилками;
- розрізняють "грубі" помилки й "негрубі" (винятки з усіх правил; написання великої букви в складних власних назвах; правопис прислівників, утворених від іменника з прийменниками; заміна одного розділового знака іншим; заміна українських букв російськими, випадки, коли замість одного знака поставлений інший; випадки, що вимагають розрізнення не і ні – у сполученнях не хто інший, як...; не що інше, як...; ніхто інший не..., ніщо інше не...; пропуск одного зі сполучуваних розділових знаків або порушенні їх послідовності;
- орфографічні та пунктуаційні помилки на правила, що не включено до шкільної програми, виправляють, але не враховують. Також не вважають за помилку неправильну передачу так званої авторської пунктуації;
- за наявності в диктанті більше п'яти виправлень оцінка знижується на один бал.

Нормативи оцінювання диктанту

Бали	Кількість помилок	Бали	Кількість помилок
1	15-16 і більше	7	4
2	13-14	8	3
3	11-12	9	1+1(негруба)
4	9-10	10	1
5	7-8	11	1(негруба)
6	5-6	12	-